

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

לפני כבוד השופט ערן טאוסג

התובע: יהודה וחניש

נגד

הנתבעת: מכללת איקום בע"מ

פסק דין

לפניי תביעה שעניינה ביטול קורס לימוד דיגיטלי ודרישה להחזר כספי בסך 25,000 ש"ח, כאשר המחלוקות המרכזיות נסובות סביב זכות התובע לביטול העסקה לאחר קבלת גישה וצפייה בתכנים, שקיפות תנאי הביטול בהסכם הלימודים והיותם מקפחים לטענת התובע, והיקף השימוש בפועל שנעשה בתכני הקורס.

קיצור טענות התובע

1. ביום 11.8.2025 התקשר התובע עם הנתבעת בעסקה ללימוד קורס דיגיטלי בתחום הסייבר, בעלות של 20,000 ₪ ששולמו לנתבעת (להלן: "הקורס").
2. לאחר שלמד שני שיעורים, הודיע התובע ביום 24.8.2025 לנתבעת כי הוא מבקש לבטל את העסקה, משום שלא הייתה בידו פניות מספקת ללמידה נוכח קשיים משפחתיים.
3. הנתבעת מסרה לתובע לדבריו כי לא יינתן החזר כספי, הואיל והקורס ניתן לשכפול וכי בטופס ההצטרפות לקורס אשר נשלח לתובע נכתב כי לא יוחזר כל סכום. הטופס נשלח לתובע והוא אכן חתם עליו, אך לא זכור לו דבר קיומו של הטופס.
4. התובע הוסיף וטען כי אף אם נכתב בטופס ההצטרפות לקורס כי לא יושבו לו כספים, נדרש היה לומר לו את הדברים באופן ברור וחד־משמעי.

קיצור טענות הנתבעת

5. ביום 4.8.2025, לאחר שהתובע פנה לנתבעת והביע עניין ברכישת קורס לימודי אצל הנתבעת, נוצר קשר בין הנתבעת לבין התובע, כאשר נציג הנתבעת מסר לתובע פרטים על אודות הקורס והשיב לשאלות התובע.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

6. ביום 11.8.2025 התובע נרשם לקורס מרצונו החופשי ובגמירת דעת מלאה, לאחר שיחות שניהל עם נציגי הנתבעת.
7. עלותו של הקורס 19,900 ₪ כולל מע"מ, לאחר קבלת הנחה, וסכום זה שולם בידי התובע באמצעות כרטיס אשראי.
8. כחלק מתהליך הרישום לקורס, התובע חתם על הסכם לימודים המפרט את תנאי העסקה לרבות מדיניות הביטולים של הנתבעת (להלן: "ההסכם"), כאשר זהו המסמך היחיד שעליו נדרשים תלמידי הנתבעת לחתום בטרם רכישת הקורס לאחר שעיינו בו.
9. לאחר ההרשמה, התובע קיבל לכתובת הדואר-האלקטרוני שמסר פרטי גישה למרחב הדיגיטלי של הנתבעת שבו מצויים מלוא תכני הקורס. בהמשך התובע קיבל לכתובת הדואר-האלקטרוני שמסר מידע נוסף אודות הקורס והשירותים להם הוא זכאי מטעם הנתבעת.
10. מלוא התכנים שאליהם התובע קיבל גישה הינם תכנים הניתנים לשכפול.
11. ביום 24.8.2025, לאחר שלפי מערכותיה של הנתבעת התובע קיבל את מלוא תכני הקורס וצפה במעל 50 תכנים שונים של הקורס, התובע הודיע כי הוא מבקש לבטל את העסקה.
12. נציגת הנתבעת מסרה לתובע כי הקורס הינו קורס דיגיטלי ולאחר שנעשה שימוש בתכנים לא ניתן לבטל את הרישום – הן בהתאם למדיניות הנתבעת כפי שבאה לידי ביטוי בהסכם והן בהתאם לדיני הגנת הצרכן.
13. בנוסף, נטען כי דרישת התובע לקבלת סכום גבוה מעלותו של הקורס, ללא כל פירוט, אינה כדין.

דיון והכרעה

14. הסכום הנתבע בעניינינו מורכב מעלותו של הקורס (דהיינו, כספי השבה) ומסכום נוסף שמהותו לא הובררה בכתב התביעה. השאלות הדרושות להכרעה בתביעה הן אלה: האם נכרת חוזה בין הצדדים, האם החוזה (ככל שנכרת) בוטל כדין, מהי תוצאת הביטול והאם מן הדין לחייב את הנתבעת בתשלום סכום נוסף החורג משווי עלותו של הקורס.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

15. כמצוות מחוקק המשנה (תקנה 15(ב) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976), אנמק הכרעתי באופן תמציתי.

האם נכרת חוזה בין הצדדים?

16. מושכלות ראשונים הם כי "היסוד הראשון הנחוץ על מנת לאפיין מסמך ביניים כחוזה מחייב, הוא שעליו לבטא גמירות הדעת של הצדדים, דהיינו מפגש רצונות להיקשר בעסקה לאלתר [...] היסוד השני הנחוץ על מנת לאפיין מסמך ביניים כחוזה מחייב הוא מסוימות, דהיינו שהמסמך יכלול את התנאים העיקריים החיוניים להתקשרות בחוזה" (ע"א 1456/22 עג'מי נ' וואחת אל סאלם נווה שלום (ועד מקומי נווה שלום), פסקאות 27-28 לפסק הדין של כב' השופט ע' גרוסקופף (פורסם במאגרים, 28.2.2024)).

17. בענייננו מצאתי כי אכן נכרת חוזה בין הצדדים. שוכנעתי כי התובע העביר לנתבעת 19,900 ₪ באמצעות כרטיס אשראי תמורת קורס "CYBER DIGITAL" (ראו חשבונית שצורפה כנספח ד' לכתב ההגנה), כי התובע חתם על ההסכם ואף לשיטתו הוא החל לעשות שימוש בתכני הקורס, לאחר שפרטי הגישה הועברו אליו (דואר אלקטרוני צורף כנספח ב' לכתב ההגנה; וכן ראו עדותו של התובע בעמוד 5, שורות 22-24 לפרוטוקול הדיון בה מסר כי הזין בפועל שם משתמש וסיסמה, וכן בכתב התביעה "לאחר שניסיתי ללמוד 2 שיעורים"). מצאתי כי ההתקשרות נעשתה על בסיסו של ההסכם המפורט הכולל את שמו של התובע וחתימה תחתיו (ראו נספח א' לכתב ההגנה וכן דברי התובע בעמוד 10, שורה 18 מהם עולה כי ההסכם אכן נשלח אליו).

18. אציין עוד כי אף טענתו של התובע בנוגע לעצם קיומו של ההסכם החתום נכתבה בכתב התביעה בשפה רפה, כדלהלן:

"לטענתם נשלח לי טופס הצטרפות [...] נשלח לי טופס שאני לא זוכר שחתמתי עליו כן חתמתי אבל הוא ספציפית לא זכור לי בקשר לטענתם".

19. אם כן, בין הצדדים נכרת גם נכרת חוזה, הוא ההסכם.

האם ההסכם בוטל כדין?

20. סעיף 14ג(ו) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן") מגדיר את המונח "עסקת מכר מרחוק" כ-"התקשרות בעסקה של מכר נכס או של מתן שירות, כאשר ההתקשרות נעשית בעקבות שיווק מרחוק, ללא נוכחות משותפת של

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

הצדדים לעסקה ואת המונח "שיווק מרחוק" כ"פניה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים".

21. בעניינו יש לקבוע כי העסקה נושא ההסכם מהווה "עסקת מכר מרחוק" כמשמעותה בחוק הגנת הצרכן, באשר שוכנעתי כי שיחה מאת הנתבעת לתובע בחודש אוגוסט 2025 (לצד שיחה נוספת במהלך אותו החודש) בה נמסרו פרטים על אודות הקורס היא זו שבעקבותיה השתכללה ההתקשרות בהסכם (ראו סעיפים 2 ו-20 לכתב ההגנה וכן תמלול השיחות שצורף כנספח ה' לכתב ההגנה).

22. לפי סעיף 14ג(ד) לחוק הגנת הצרכן, ביחס לאלה (בין היתר) לא ניתן לבטל עסקה:

"הוראות סעיף קטן (ג) וסעיף 14ג(ג) לא יחולו על עסקת מכר מרחוק של [...] –

(3) מידע כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

[...]

(5) טובין הניתנים להקלטה, לשעתוק או לשכפול, שהצרכן פתח את אריזתם המקורית."

23. בשורה של פסקי-דין נקבע כי תכנים מסוגם של תכני הקורס דגן נכנסים לגדרי סעיף 14ג(ד)(5) לחוק הגנת הצרכן, ואיני רואה מקום לסטות מכך בעניינו. ראו למשל: תאד"מ (שלום ת"א) 5253-10-24 בן שלוש נ' מכללת איקום בע"מ (פורסם במאגרים, 25.10.2025) – אשר הנתבעת דגא צד לו – והאסמכתאות המופיעות שם, בפסקה 3.

24. באשר להערת בית המשפט במהלך הדיון בדבר פסיקה קודמת שדחתה טענות דומות, מצאתי כי אכן, כטענת נציגת הנתבעת בדיון, שם היה מדובר בקורס אחר (Digital & Cyber Live Stream), הכולל רכיב לא דיגיטלי משמעותי יותר. נוכח טיבו של הקורס בעניינו, כפי שפורט לעיל, ובפרט שהתובע קיבל גישה למלוא תכניו הדיגיטליים, לא מצאתי כי הפסיקה הקיימת גורעת מהקביעה כי הקורס נופל לגדרי החריגים שבחוק הגנת הצרכן.

25. מכאן שיש לקבוע כי לא היה באפשרותו של התובע לבטל את ההסכם לאחר שקיבל גישה למערכות הנתבעת וצפה בחלק מתכני הקורס בפועל. תכני הקורס דגן ניתנים

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

לשכפול בדרכים שונות, לרבות צילום מסך (וראו לעניין אפשרויות שכפול נוספות עדותה של נציגת הנתבעת (עמוד 7, שורות 10-31 לפרוטוקול). יתרה מכך, הסיבה להתנהלות התובע אינה נעוצה בפגם בכריתה או במאפייני הקורס אלא בכך שהסתבר לו לדבריו כי "לא הולך הראש לא במקום" (ראו בראשית כתב התביעה) עקב קשיים משפחתיים שעליהם יש להצר.

26. כמו כן, לא נעלמה מעיניי טענת התובע לפיה מדיניות ביטול העסקה אשר מעוגנת בהסכם מהווה משום תנאי מקפח בחוזה אחיד; אמנם טענה זו הועלתה לראשונה במהלך הדיון, אך כפי שנפסק "נושא הרחבת החזית או שינוי חזית אף הוא גמיש יותר בבית משפט לתביעות קטנות" (רת"ק (מחוזי ת"א) 47055-01-24 אי.ד.י.א.י. חברה לביטוח בע"מ נ' חב"ז, פסקה 9 (פורסם במאגרים, 23.1.2024)), ועל כן מצאתי שלא לדחותה על הסף. יחד עם זאת, לאחר שבחנתי את הטענה לגופה מצאתי כי אין לקבלה.

27. בהתאם להלכה הפסוקה, "מבחן ההגינות והסבירות הוא המבחן שלפיו יש להכריע בשאלה האם תנאי מסוים בחוזה אחיד הוא מקפח" (רע"א 5860/16 Facebook Inc נ' אוהד בן חמו, פסקה 22 (פורסם במאגרים, 31.5.2018)).

28. בענייננו סברתי כי ההסכם בין הצדדים הינו אכן חוזה אחיד, אך לא מצאתי כל חוסר הגינות או חוסר סבירות בתניות ההסכם הרלוונטיות לענייננו. ההוראות העוסקות בביטול עסקה, כקבוע בסעיף 15 להסכם, ולפיהן לאחר קבלת פרטי הגישה לקורס לא ניתן לבטל, עולות בקנה אחד עם דרישות הדיון כפי שהובאו לעיל. יתרה מכך, ההסכם קובע אפשרות מפורשת לביטול העסקה והשבת מלוא הכספים ששולמו ובלבד שטרם נתקבלה גישה לקורס (ראו סעיפים 15.2 ו-15.4 להסכם), ואין בכך עניין לא הוגן.

29. הדברים מקבלים משנה תוקף, כאשר לטענת הנתבעת (שגובתה בפלט ממוחשב) היא כי התובע צפה בלמעלה מ-50 מתכני הקורס (נספח ג' לכתב ההגנה), וכאמור, אף לטענתו הוא צפה בשני שיעורים.

30. אף לא מצאתי ממש בטענה כי המידע בדבר ביטול ההסכם הוסתר ממנו עלידי מי מטעם הנתבעת, ומעיון בתמליל שיחה (נספח ה' לכתב ההגנה) עולה כי נציגת הנתבעת התעקשה כי על התובע לעיין בהסכם טרם יחתום עליו. אמנם מצאתי פגם בכך שלא הובא תמליל השיחה במלואה, אך נציגת הנתבעת הסבירה כי מדובר היה בשיחה ארוכה, והתובע עצמו לא חלק על כך שהדברים נאמרו לו.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 61907-08-25 וחניש נ' מכללת איקום בע"מ

31. בשולי הדברים אוסיף כי נוכח הכרעתי איני רואה צורך להכריע בשאלה האם הקורס דנן מהווה 'מידע' כהגדרתו בחוק המחשבים אם לאו.

התוצאה

א. התביעה נדחית.

ב. התובע ישלם לנתבעת את הוצאותיה בסך 1,000 ₪ בתוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין לתובע, שאם לא כן יישא הסכום ריבית שקלית כחוק מהיום ועד מועד התשלום בפועל. אציין כי בסכום ההוצאות לקחתי בחשבון את העובדה שהנתבעת בחרה להציג אך חלק מתמלול השיחה נוכח עלויות התמלול.

ג. המועד להגשת בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט הוא 30 ימים מיום מתן פסק הדין.

המזכירות תדוור את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ה סיוון תשפ"ו, 10 יוני 2026, בהעדר הצדדים.

ערן טאוזיג, שופט

